

Zittingsdocument

B9-0139/2023

13.2.2023

ONTWERPRESOLUTIE

naar aanleiding van verklaringen van de Raad en de Commissie

ingediend overeenkomstig artikel 132, lid 2, van het Reglement

over het feit dat het een jaar geleden is dat Rusland Oekraïne binnenviel en een aanvalsoorlog tegen dat land begon
(2023/2558(RSP))

Pedro Marques, Tonino Picula, Włodzimierz Cimoszewicz, Raphaël Glucksmann, Sven Mikser, Thijs Reuten, Juozas Olekas, Pina Picierno
namens de S&D-Fractie

Resolutie van het Europees Parlement over het feit dat het een jaar geleden is dat Rusland Oekraïne binnenviel en een aanvalsoorlog tegen dat land begon (2023/2558(RSP))

Het Europees Parlement,

- gezien zijn eerdere resoluties over de aanvalsoorlog van Rusland tegen Oekraïne, met name die van 1 maart 2022 over aanval van Rusland op Oekraïne¹, van 19 mei 2022 over de strijd tegen straffeloosheid met betrekking tot oorlogsmisdaden in Oekraïne² en van 19 januari 2023 over de oprichting van een tribunaal voor het misdrijf agressie tegen Oekraïne³,
 - gezien de conclusies van de Europese Raad van 9 februari 2023,
 - gezien de talrijke verklaringen van de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid over de Russische aanvalsoorlog,
 - gezien het Handvest van de Verenigde Naties (VN-Handvest),
 - gezien het Statuut van Rome inzake het Internationaal Strafhof (ICC),
 - gezien de Conventies van Genève,
 - gezien artikel 132, lid 2, van zijn Reglement,
- A. overwegende dat overeenkomstig het VN-Handvest en de beginselen van het internationaal recht alle staten gelijke soevereiniteit genieten en zich in hun internationale betrekkingen onthouden van bedreiging met of gebruik van geweld tegen de territoriale integriteit of de politieke onafhankelijkheid van enige staat;
- B. overwegende dat op 24 februari 2022 de Russische Federatie een aanvalsoorlog tegen Oekraïne is begonnen; overwegende dat zij tot op heden de beginselen van het VN-Handvest aanhoudend blijft schenden door haar agressieve acties tegen de soevereiniteit, onafhankelijkheid en territoriale integriteit van Oekraïne, en op flagrante en flagrante wijze het internationaal humanitair recht, zoals vastgelegd in de Verdragen van Genève van 1949, schendt;
- C. overwegende dat de Algemene Vergadering van de VN in haar resolutie van 2 maart 2022 de Russische oorlog tegen Oekraïne heeft aangemerkt als een daad van agressie die in strijd is met artikel 2, lid 4, van het VN-Handvest, en in haar resolutie van 24 maart 2022 de Russische Federatie heeft verzocht de vijandelijkheden tegen Oekraïne onmiddellijk te staken;

¹ PB C 125 van 18.3.2022, blz. 2.

² Aangenomen teksten, P9_TA(2022)0218.

³ Aangenomen teksten, P9_TA(2023)0015.

- D. overwegende dat het Internationaal Gerechtshof de Russische Federatie op 16 maart 2022 heeft opgedragen haar militaire operaties op het grondgebied van Oekraïne onmiddellijk te staken;
- E. overwegende dat de aanklager van het ICC sinds 2 maart 2022 een onderzoek verricht naar de situatie in Oekraïne; overwegende dat het ICC, na twee ad-hocverklaringen van Oekraïne, rechtsmacht heeft over oorlogsmisdaden, misdaden tegen de menselijkheid en genocide die sinds november 2013 gepleegd worden op het grondgebied van Oekraïne, maar in deze situatie geen rechtsmacht heeft over het misdrijf agressie, zoals gedefinieerd in artikel 8 bis van het Statuut van Rome, omdat noch Oekraïne noch de Russische Federatie het Statuut van Rome en de wijzigingen met betrekking tot het misdrijf agressie heeft geratificeerd; overwegende dat de EU daarom voorstander is van de oprichting van een speciaal tribunaal voor het misdrijf agressie;
- F. overwegende dat de Algemene Vergadering van de VN in haar resolutie van 14 november 2022 heeft erkend dat de Russische Federatie niet alleen ter verantwoording moet worden geroepen voor elke schending van het internationaal recht in of tegen Oekraïne, maar ook voor het misdrijf agressie, dat in strijd is met het VN-Handvest; overwegende dat het Parlement heeft opgeroepen tot de instelling van een internationaal mechanisme voor de vergoeding van schade, verlies en letsel, alsmede een register om bewijsmateriaal en claims te documenteren;
- G. overwegende dat de EU in reactie op de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne negen sanctiepakketten tegen de Russische Federatie heeft vastgesteld, humanitaire bijstand heeft verleend aan Oekraïne, miljoenen vluchtelingen uit Oekraïne heeft verwelkomd en heeft blijk gegeven van haar steun aan de bevolking van Oekraïne en hun leiders door het Europese perspectief te erkennen en het land de status van kandidaat-lidstaat voor EU-lidmaatschap toe te kennen;
- H. overwegende dat, ondanks de brede internationale veroordeling van zijn aanvalsoorlog tegen Oekraïne, het Russische politieke en militaire leiderschap, met de steun van zijn reguliere leger en door de staat gesteunde gelieerde troepen zoals de Wagner-groep, de bevolking van Oekraïne blijft terroriseren door middel van willekeurige aanvallen op woongebieden en civiele infrastructuur, gerichte aanvallen op kritieke infrastructuur om de toegang tot basisdiensten zoals water en elektriciteit te vernietigen, gedwongen deportaties en adopties, massamoorden, foltering en verkrachting;
1. bevestigt zijn onwrikbare solidariteit met de burgers van Oekraïne, die een jaar na het begin van de Russische aanvalsoorlog tegen hun land, in ondraaglijke mate verlies van mensenlevens woningen, alsook menselijk leed hebben ondergaan, maar nog steeds opmerkelijke moed en veerkracht tonen in de strijd voor hun recht op vrijheid en persoonlijke veiligheid en voor de eerbiediging van hun fundamentele vrijheden en democratische en mensenrechten;
 2. verklaart vastbesloten te zijn bij te dragen aan de handhaving van de mentale veerkracht van het Oekraïense volk en zijn geloof in een betere toekomst waarin vrede in Oekraïne en Europa zal heersen, geen enkel deel van het Oekraïense grondgebied onder Russische bezetting zal staan en geen enkele Oekraïense of andere burger zich bedreigd of aangevallen zal voelen omdat hij in vrede, veiligheid en welvaart en met

inachtneming van de Europese waarden en beginselen wil leven;

3. veroordeelt nogmaals de aanvalsoorlog van Rusland tegen Oekraïne en eist dat de Russische Federatie onmiddellijk, volledig en onvoorwaardelijk een einde maakt aan haar aanvallen op woongebieden en civiele infrastructuur, alle militaire activiteiten in Oekraïne beëindigt, al haar strijdkrachten, andere troepen en militaire uitrusting uit het gehele internationaal erkende grondgebied van Oekraïne terugtrekt, een einde maakt aan gedwongen deportaties van Oekraïense burgers en alle gedetineerde Oekraïners vrijlaat;
4. eist dat de Russische Federatie definitief een einde maakt aan de schending en bedreiging van de soevereiniteit, onafhankelijkheid en territoriale integriteit van Oekraïne; onderkent dat de eerdere daden van agressie van de Russische Federatie tegen Oekraïne, met name de illegale annexatie van de Autonome Republiek Krim en de stad Sebastopol in maart 2014 en de destabilisatie van Oost-Oekraïne, mogelijk deel uitmaken van hetzelfde lopende beleid van Russische agressie, dat destijds is veroordeeld en bestraft, maar niet daadwerkelijk is gestopt;
5. is van mening dat de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne niet alleen een aanval vormt op een soeverein land, maar ook op de beginselen en mechanismen van samenwerking en veiligheid in Europa en op de op regels gebaseerde internationale orde, zoals vastgelegd in het VN-Handvest;
6. herhaalt dat de Russische Federatie, als permanent lid van de VN-Veiligheidsraad, een bijzondere verantwoordelijkheid draagt voor het handhaven van vrede en veiligheid; benadrukt daarom dat de internationale gemeenschap de met het internationaal recht strijdige Russische agressie tegen Oekraïne niet over zijn kant mag laten gaan, aangezien dit de op regels gebaseerde internationale orde verder zou kunnen ondermijnen;
7. roept de EU, haar lidstaten en hun internationale partners op tot meer doeltreffende politieke, militaire en diplomatieke inspanningen om uiteindelijk een einde te maken aan de Russische aanvalsoorlog; benadrukt dat elke vreedzame oplossing voor de oorlog gebaseerd moet zijn op volledige eerbiediging van de onafhankelijkheid, soevereiniteit en territoriale integriteit van Oekraïne, de beginselen van het internationaal recht, de verantwoordingsplicht voor oorlogsmisdaden, misdaden tegen de menselijkheid en het misdrijf agressie, en Russische schadeloosstelling van Oekraïne; verzoekt de EU en haar lidstaten ondertussen actief steun te verlenen aan de diplomatieke inspanningen van internationale organisaties, zoals het Internationaal Agentschap voor Atoomenergie, dat heeft voorgesteld een zone voor nucleaire veiligheid en beveiliging in te stellen rond de kerncentrale van Zaporizjia in Oekraïne, die momenteel illegaal door Rusland wordt bezet;
8. verzoekt de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid (VV/HV), de Europese Dienst voor extern optreden (EDEO) en de lidstaten en hun diplomatieke diensten zo nauw en intensief mogelijk met internationale partners samen te blijven werken om de eenheid van de internationale gemeenschap te vergroten bij het veroordelen en bestrijden van de Russische aanvalsoorlog en bij het ter verantwoording roepen voor oorlogsmisdaden, misdaden tegen de menselijkheid en het misdrijf agressie;

9. onderstreept dat de bewuste aanvallen van de Russische Federatie op de burgerbevolking van Oekraïne, de vernietiging van civiele infrastructuur, het opzettelijk gebruik van verkrachting als oorlogswapen, de deportatie van duizenden Oekraïense burgers naar het grondgebied van de Russische Federatie, onder meer via zogenaamde filteringskampen, de gedwongen overbrenging en adoptie van Oekraïense kinderen en andere ernstige schendingen van de mensenrechten en het internationaal humanitair recht, neerkomen op terreurdaden tegen de bevolking van Oekraïne en oorlogsmisdaden vormen waarvoor alle daders ter verantwoording moeten worden geroepen;
10. spreekt zijn volledige steun uit voor het lopende onderzoek van de aanklager van het ICC naar de situatie in Oekraïne op grond van vermeende oorlogsmisdaden, misdaden tegen de menselijkheid en genocide; verzoekt Oekraïne met klem het Statuut van Rome inzake het ICC en de wijzigingen daarvan te ratificeren en formeel lid te worden van het ICC om de inspanningen van de internationale gemeenschap inzake het afleggen van verantwoording voor ernstige misdrijven naar internationaal recht te ondersteunen; verzoekt de EU verdere diplomatieke inspanningen te leveren om de ratificatie van het Statuut van Rome en alle wijzigingen daarvan wereldwijd aan te moedigen;
11. doet nogmaals een oproep tot oprichting van een speciaal tribunaal om het door de leiders van de Russische Federatie gepleegde misdrijf agressie tegen Oekraïne, te onderzoeken en te vervolgen; herhaalt zijn oproep aan de Commissie, de Raad en de EDEO om een leidende rol te spelen bij de oprichting van het speciale tribunaal en alle nodige politieke, financiële en praktische steun te verlenen; is ingenomen met de aangekondigde oprichting van het internationaal centrum voor de vervolging van het misdrijf agressie in Oekraïne, dat de lopende inspanningen van het gemeenschappelijk onderzoeksteam zal ondersteunen en in Den Haag zal zijn gevestigd, als een eerste concrete stap in de richting van de oprichting van het speciale tribunaal;
12. verzoekt de EU en haar lidstaten Oekraïne op alle mogelijke manieren te blijven bijstaan door middel van militaire en politieke steun en humanitaire, economische en financiële bijstand;
13. erkent dat het eenjarig bestaan van de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne erop wijst dat de tot dusver geleverde inspanningen nog niet voldoende zijn geweest om een einde te maken aan de agressie; dringt daarom aan op een verschuiving van een stapsgewijze naar een meer doortastende aanpak;
14. benadrukt dat militaire steun aan Oekraïne een reactie is op de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne en de schending van het internationaal recht en het Handvest van de VN, en tot doel heeft een einde te maken aan de aanhoudende schendingen van de onafhankelijkheid, soevereiniteit en territoriale integriteit van Oekraïne die sinds 2014 plaatsvinden; is ingenomen met de goedkeuring van het zevende pakket steunmaatregelen in het kader van de Europese Vredesfaciliteit op 2 februari 2023 en dringt er bij de Raad op aan de bijstand in het kader van de faciliteit aan Oekraïne voort te zetten en waar nodig te verhogen, zowel wat de omvang als de frequentie betreft;
15. spreekt nogmaals zijn steun uit voor de verlening van militaire hulp aan Oekraïne zolang als nodig is; erkent de inspanningen van de lidstaten om militaire steun te verlenen en door de VV/HV te coördineren om Oekraïne in staat te stellen zijn

legitieme recht uit te oefenen om zich te verdedigen tegen de Russische aanvalsoorlog; roept de lidstaten nogmaals op om hun militaire steun niettemin aanzienlijk te verhogen en te versnellen, niet alleen om Oekraïne in staat te stellen zich te verdedigen tegen Russische aanvallen, maar ook om Oekraïne de mogelijkheid te bieden de volledige controle over zijn gehele internationaal erkende grondgebied terug te krijgen; verzoekt de lidstaten, de VS, het VK en Canada hun belofte om Oekraïne te voorzien van moderne gevechtstanks snel na te komen; onderstreept het belang van nauwe coördinatie en eenheid tussen de Oekraïense bondgenoten met betrekking tot de analyse van kritieke verzoeken van de Oekraïense autoriteiten om zware wapens en geavanceerde luchtverdedigingsystemen;

16. verzoekt de Raad zijn sanctiebeleid tegen de Russische Federatie te handhaven en tegelijkertijd de doeltreffendheid en impact ervan te monitoren, te evalueren en te vergroten; verzoekt de Commissie en de lidstaten toe te zien op de snelle uitvoering en strikte handhaving van alle sancties; verzoekt de Raad tegen eind februari 2023 zijn tiende sanctiepakket goed te keuren, het toepassingsgebied van de sancties aanzienlijk uit te breiden, met name de sancties gericht op de economie en de energiesector door de Russische invoer van fossiele brandstoffen en uranium te verbieden en de sancties tegen personen en entiteiten, en sancties op te leggen aan alle personen die banden hebben met de zogenaamde Wagner-groep en andere door Rusland gefinancierde gewapende groepen, milities en gelieerde troepen, met inbegrip van die welke actief zijn in de bezette gebieden van Oekraïne; verzoekt alle lidstaten eensgezind te blijven reageren op de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne en verzoekt alle kandidaat-lidstaten en potentiële kandidaat-lidstaten van de EU zich achter het sanctiebeleid van de EU te scharen; verzoekt de Raad de Wagner-groep op te nemen in de EU-lijst van personen, groepen en entiteiten die betrokken zijn bij terroristische daden (EU-terrorismelijst);
17. is ingenomen met de inwerkingtreding van het EU-embargo op Russische diesel en andere geraffineerde olieproducten, alsook met de goedkeuring van de dubbele prijsplafonds van de EU en de G7 voor Russische aardolieproducten die worden verhandeld tegen een hogere prijs dan ruwe olie en aardolieproducten die worden verhandeld tegen een lagere prijs dan ruwe olie; herhaalt zijn reeds lang bestaande oproep aan de Raad om een volledig energie-embargo op te leggen aan de Russische Federatie;
18. verzoekt de Raad de kwestie van het omzeilen van sancties systematisch aan te pakken en beperkende maatregelen vast te stellen en strikt ten uitvoer te leggen tegen alle entiteiten die het omzeilen van sancties faciliteren of het Russische militaire complex voorzien van militaire en technologieën en uitrusting voor tweërlei gebruik; verzoekt de Commissie voorts snel een wetgevingsvoorstel in te dienen voor een sanctiekader tegen corruptie en gerichte sancties vast te stellen tegen personen die verantwoordelijk zijn voor corruptie op hoog niveau in Rusland en Belarus;
19. wijst erop dat de doeltreffende sancties tegen de Russische Federatie en de stroom van miljoenen vluchtelingen die Oekraïne ontvluchten als gevolg van de Russische aanvalsoorlog, leiden tot onvermijdelijke economische en sociale uitdagingen in de hele EU en haar lidstaten; dringt aan op compenserende maatregelen en alternatieve bevoorradingsbronnen van goederen en energie om deze negatieve gevolgen te beperken, alsook op doeltreffende maatregelen tegen onaanvaardbare speculatie die de

situatie verder verergert;

20. benadrukt dat het belangrijk is snel uitvoering te blijven geven aan de toezeggingen voor macrofinanciële bijstand en de desbetreffende voorwaarden voor de uitbetaling ervan volledig in acht te nemen;
21. verzoekt de Commissie wetgeving voor te stellen om de inbeslagname mogelijk te maken van bevroren particuliere en Russische staatsactiva voor gebruik bij de wederopbouw van Oekraïne na de oorlog;
22. verzoekt de Commissie en de lidstaten Oekraïne humanitaire noodhulp te blijven verlenen en roept de EU en Oekraïne op de respons op de behoeften van alle personen die de oorlog in Oekraïne zijn ontvlucht en tijdelijk in de EU-lidstaten verblijven, te coördineren; benadrukt dat bijzondere aandacht moet worden besteed aan de situatie van kinderen en vrouwen, onder meer door professionele hulp te bieden aan hen die met psychologische trauma's kampen; dringt er daarom bij alle lidstaten, met name Polen, op aan Oekraïense vrouwen die de oorlog zijn ontvlucht en het slachtoffer zijn van verkrachting door de Russische agressor, een veilige en legale toegang tot abortus te bieden;
23. is ingenomen met de Europese aspiraties van de Oekraïense bevolking en herinnert eraan dat de toekomst van Oekraïne binnen de Europese Unie ligt; spoort de politieke leiders en autoriteiten van Oekraïne aan om op daadkrachtige wijze uitvoering te geven aan de EU-gerelateerde hervormingsagenda en daarbij rekening te houden met de prioriteiten die de Commissie heeft genoemd in haar advies van 17 juni 2022 over het verzoek van Oekraïne om toetreding tot de EU;
24. benadrukt dat toetreding van Oekraïne tot de EU onderworpen is aan artikel 49 van het Verdrag betreffende de Europese Unie, waarbij de in dit kader geldende procedures gevolgd moeten worden en aan de voor het lidmaatschap geldende criteria moet worden voldaan, met name de zogeheten criteria van Kopenhagen voor EU-lidmaatschap, en benadrukt dat het hierbij gaat om een op verdiensten gebaseerd proces, in het kader waarvan bepaalde belangrijke hervormingen moeten worden vastgesteld en doorgevoerd, met name op het gebied van democratie, de rechtsstaat, de mensenrechten, de markteconomie en de tenuitvoerlegging van het EU-acquis;
25. dringt er bij het Russische volk op aan te protesteren tegen de oorlogsmisdaden en misdaden tegen de menselijkheid die namens de Russische Federatie worden gepleegd door het leiderschap van het land en de daaraan gelieerde troepen, en zo bij te dragen aan het beëindigen van de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne; verzoekt de Commissie, de EDEO en de lidstaten de steun aan het maatschappelijk middenveld en de oppositie die zich verzet tegen de oorlog en de vrije media in en uit Rusland op te voeren en bescherming en tijdelijke opvang te blijven bieden aan Russen die worden vervolgd omdat zij tegen het regime zijn;
26. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid, de Raad, de Commissie, de regeringen en parlementen van de lidstaten, de Raad van Europa, de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa alsook de president, de regering en het parlement van Oekraïne.

